

Åtgärdsregistrering vid prevention och behandling av ohälsosamma levnadsvanor

Innehållsförteckning

1	Inledning/syfte	1
1.1	Klassifikation av vårdåtgärder (KVÅ)	1
2	Omfattning/tillämpningsområde	2
3	Ansvar	2
4	Giltighetstid	2
5	Beskrivning	2
5.1	Klassificering av vårdåtgärder (KVÅ) före registrering av hälsofrämjande åtgärder	2
5.2	Övergripande åtgärdsnivåer	3
5.3	Kodningsexempel	3
6	Referenser	4
7	Nyckelord	4

1 Inledning/syfte

Hälsa- och sjukvården i Örebro län ska främja hälsa, förebygga sjukdom och ge god och patientsäker vård på lika villkor (1). Socialstyrelsens nationella riktlinjer Vård vid ohälsosamma levnadsvanor ger rekommendationer om åtgärder för att stödja patientens förändring av ohälsosamma levnadsvanor (riskbruk alkohol, otillräcklig fysisk aktivitet, ohälsosamma matvanor och tobaks- och nikotinbruk) (2).

För att kunna följa upp utförda åtgärder, både på nationell och lokal nivå, ska dessa åtgärder registreras med hjälp av koder för vårdåtgärder (KVÅ).

1.1 Klassifikation av vårdåtgärder (KVÅ)

En åtgärdskod är en kod som används för beskrivning av åtgärder i bland annat hälso- och sjukvård. Åtgärdsklassifikation är gemensam för olika verksamhetsområden och yrkeskategorier och används för statistisk beskrivning. Åtgärder ska kodas enligt Socialstyrelsens Klassifikation av vårdåtgärder (3).

2 Omfattning/tillämpningsområde

Denna riktlinje omfattar samtliga yrkeskategorier med behandlingsansvar i Region Örebro läns hälso- och sjukvårdsförvaltning, inklusive privata vårdcentraler.

3 Ansvar

Verksamhetschefer inom Region Örebro län ansvarar för att riktlinjen tillämpas inom respektive verksamhet.

4 Giltighetstid

Föreliggande dokument gäller från datum angivet i dokumenthuvudet och till dess behov av revidering uppstår.

5 Beskrivning

De åtgärder som utförs för att stödja patientens förändring av ohälsosamma levnadsvanor ska KVÅ-registreras. Dessa åtgärder ska registreras vid varje besök oavsett om de ingår i ett normalbesök eller inte (4).

Grunden i åtgärden är alltid någon form av rådgivning eller samtal och delas upp i tre nivåer: enkla råd, rådgivande samtal och kvalificerat rådgivande samtal. Åtgärdsnivåerna är gemensamma för alla fyra levnadsvanorna (tobak och nikotin, alkohol, fysisk aktivitet och matvanor), men kan skilja sig åt när det gäller omfattning samt vilka verktyg och hjälpmedel som ingår.

5.1 Klassificering av vårdåtgärder (KVÅ) före registrering av hälsofrämjande åtgärder

Tabellen nedan ger en översikt av de koder som ska användas.

Tobak	
DV111	Enkla råd om tobaksbruk
DV112	Rådgivande samtal om tobaksbruk
DV113	Kvalificerat rådgivande samtal om tobaksbruk
Alkohol	
DV121	Enkla råd om alkoholvanor
DV122	Rådgivande samtal om alkoholvanor
DV123	Kvalificerat rådgivande samtal om alkoholvanor
Fysisk aktivitet	
DV131	Enkla råd om fysisk aktivitet
DV132	Rådgivande samtal om fysisk aktivitet
DV133	Kvalificerat rådgivande samtal om fysisk aktivitet
DV200	Utfärdande av recept på fysisk aktivitet (FaR ®)
AW005	Uppföljning av tidigare utfärdat recept på fysisk aktivitet (FaR ®)
Matvanor	
DV141	Enkla råd om matvanor
DV142	Rådgivande samtal om matvanor
DV143	Kvalificerat rådgivande samtal om matvanor

5.2 Övergripande åtgärdsnivåer

Tabellen nedan ger en översikt över de tre åtgärdsnivåerna enkla råd, rådgivande samtal och kvalificerat rådgivande samtal.

Åtgärdsnivå	Beskrivning	Omfattning i tid
Enkla råd	<ul style="list-style-type: none"> • Muntlig information med korta standardiserade, evidensbaserade råd och rekommendationer. • Väcka intresse och motivera till rekommenderade åtgärder. • Komplettering med skriftlig information vid behov. • Hänvisning vidare vid behov. • Bör kunna ges på alla nivåer inom hälso- och sjukvården. • Utgör en självklar del av ett bedömningsamtal. 	Vanligen mindre än 5 minuter.
Rådgivande samtal	<ul style="list-style-type: none"> • Personcentrerad dialog mellan hälso- och sjukvårdspersonal och patient – anpassar samtalet efter individens ålder, hälsa, risknivåer med mera. • Kan inkludera motiverande strategier. • Kan kompletteras med olika verktyg och hjälpmedel. • Bör kompletteras med uppföljning vid ett eller flera tillfällen i form av fysiskt återbesök, telefonsamtal, digital kontakt eller brev. 	Vanligen 5-15 minuter.
Kvalificerat rådgivande samtal	<ul style="list-style-type: none"> • Personcentrerad dialog mellan hälso- och sjukvårdspersonal och patient – anpassar samtalet efter individens ålder, hälsa, risknivåer med mera. • Åtgärderna är teoribaserade och strukturerade. • Kan inkludera motiverande strategier. • Kan kompletteras med olika verktyg och hjälpmedel. • Kan ges individuellt eller i grupp. • Kräver uppföljning vid ett eller flera tillfällen i form av fysiska återbesök, telefonsamtal, digital kontakt eller brev. • Förutsätter att personalen har fördjupad ämneskunskap samt är utbildad i den metod som används, exempelvis tobaksavvänjare. 	Ofta tidsmässigt mer omfattande med upprepade sessioner än rådgivande samtal.

5.3 Kodningsexempel

Patienten kommer på besök för sin KOL. Patienten är rökare. Under besöket ges ett kvalificerat rådgivande samtal om tobaksbruk.

Huvuddiagnos: KOL J44.9

Bidiagnos: Skadligt bruk av tobak F17.1

KVÅ: Kvalificerat rådgivande samtal om tobaksbruk DV113

(Observera att om behandlingsansvarige inte anser att tobaksbruket är skadligt kan detta kodas med Z72.0)

6 Referenser

1. Region Örebro län. Verksamhetsplan med budget 2026. [Internet] [citerad 2026-04-28]. Hämtad från: [Verksamhetsplan med budget](#)
2. Socialstyrelsen. Vård vid ohälsosamma levnadsvanor – Prioriteringsstöd till dig som beslutar om resurser för sjukdomsprevention och behandling. Nationella riktlinjer. [Internet] Stockholm; Socialstyrelsen;2024 [citerad 2026-04-28]. Hämtad från: [Nationella riktlinjer 2024 – Vård vid ohälsosamma levnadsvanor – Prioriteringsstöd till dig som beslutar om resurser för sjukdomsprevention och behandling - Socialstyrelsen](#)
3. Socialstyrelsen. Klassifikation av vårdåtgärder (KVÅ). [Internet] [citerad 2026-04-28]. Hämtad från: [Klassifikation av vårdåtgärder \(KVÅ\) - Socialstyrelsen](#)
4. Region Örebro län. Ohälsosamma levnadsvanor - prevention och behandling inom regionala och kommunala hälso- och sjukvården och Folk tandvården i Örebro län. Barn och vuxna. 2024.

7 Nyckelord

Klassificering av vårdåtgärder, KVÅ, koder, levnadsvanor, ohälsosamma levnadsvanor, enkla råd, rådgivande samtal, kvalificerat rådgivande samtal.